

Cy

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
B
45

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Vergelijking van verschillende gladiolenrassen, 1948 - 1949.

door:

J.P.v.d.Berg

Naaldwijk, 1949.

2227061

A
1
06
B
45

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS TE NAALDWIJK.

Vergelijking met verschillende Gladiolenrassen. 1948-1949.

Doel.

Het doel van de proef was, na te gaan of sommige minder bekende Gladiolenrassen, waarvan de meeste weinig in cultuur zijn, soms geschikt zijn voor de teelt onder glas.

Opzet.

Voor deze proef werden de volgende rassen geprobeerd.

1. Gladiolus grandis, crēmewit, kleinbloemig. Een oud ras, dat één der ouders is van de welbekende en veelgeteelde Gl. Colvillei. Het is praktisch hier in Nederland niet meer in cultuur, doch wordt in Amerika nog wel gekweekt op dezelfde manier als Freesia's.
2. Gl. communis, licht violetrood, kleinbloemig. Ook een zeer oud ras, dat niet meer in cultuur is, doch nog wel wordt aangetroffen als verontreiniging in Ixia's, Volgens de oudere practijkmensen is dit ras praktisch winterhard.
3. Gl. byzantinus, violetrood, kleinbloemig. Ook een zeer oud ras, dat nog maar zeer weinig in de practijk wordt aangetroffen, doch waarmee we het vorig jaar zeer goede resultaten hadden bij de teelt onder glas.
4. Gl. cuspidatus, zuiver wit met op 4 bloemblaadjes een roserood oog. Zeer mooie bloemkleur. Ook dit ras is reeds zeer oud, doch naar we menen, nimmer in kassen geteeld.
5. Gl. nanus Rose Précose, rose met oog. Dit ras, dat + 30 jaar oud is en vroeger veel gekweekt, is ook weinig meer in cultuur. De kleur is echter bijzonder mooi. Bij de proef, het vorige jaar genomen, bleek ons, dat dit ras voor kasteelt goede eigenschappen bezit.
6. Gl. hybr. Aviatrice, zuiver wit. Volgens de practijk de witte Picardie, welke een grote toekomst voor zich heeft.

De proef werd uitgevoerd in W I, kapje 1, 2 en 4 Oostzijde.

De rassen communis, Rose Précose en byzantinus werden geplant 1 October en 1 November en wel per planttijd en per groep 150 knollen. Van het ras cuspidatus werden slechts 50 knolletjes geplant op 1 December. Van het ras Aviatrice werden 120 knollen geplant op 15 November, terwijl tenslotte van het ras Gl. grandis 400 knollen werden geplant op 2 bedjes, beide geplant op 15 October.

De knollen werden geplant op regels van 1 meter lengte, regelafstand 13 cm. Op de regel van Gl. grandis en cuspidatus 20 stuks, Gl. hybr.

Aviatrice 12 stuks en *Gl. communis*, *Rose Précose* en *byzantinus* 15 stuks. Na het planten werden de bedden afgedekt met een dun laagje turfmolm om het uitdrogen en dichtslibben van de grond tegen te gaan.

Bij het opgroeien werd een net aangebracht om het gewas te steunen. Eén net bleek voor alle rassen voldoende.

Regelmatig werd het gewas gecontroleerd op het optreden van ziekten, stevigheid enz., terwijl tijdens de oogst werden genoteerd de data van het begin, de top en het einde van de oogst, het totaal aantal geoogste bloemstengels, de lengte van het gewas, de houdbaarheid en het aantal bloemen per aar. De houdbaarheid is niet op het laboratorium bepaald. De gegevens in tabel 1 berusten op een globale beoordeling. De resultaten van deze controle zijn verwerkt in tabel I.

Tijdens de bloei werden enkele groepen onderling met elkaar bestoven om te trachten typische eigenschappen van sommige rassen o.a. vroege bloei en welriekendheid van *Gl. grandis*, vroege bloei, bloeirijkdom en gezondheid van *Gl. byzantinus* en prachtige bloemkleur van *Gl. cuspidatus* met elkaar te verenigen.

Het gelukte, van deze kruisingen zaad te winnen.

Bespreking der resultaten.

1. *Gl. grandis*, syn. *Gl. tristis*.

Dit ras, dat reeds begin November boven de grond kwam, vertoonde een eigenaardige groeiwijze met biesvormig gedraaid blad, in welker schede al vroeg de knop te voelen was. De bloei van dit ras viel reeds vroeg, n.l. van 26 Maart - 8 April. Behalve de vroege bloei valt ook op de rijke bloei (aantal bloemstengels) en de zeer korte oogsttijd (maximaal 12 dagen). De stevigheid en de gezondheid van dit ras lieten niets te wensen over.

Een groot nadeel voor dit ras is het kleine aantal bloemen per aar, n.l. 3 stuks, terwijl ook de houdbaarheid matig was. De bloemkleur was wit met groen hartje, niet bijzonder mooi, doch een voordeel van de bloem is, dat ze welriekend is.

Onze voorlopige indruk is, dat dit ras voor de teelt onder glas niet kan worden aanbevolen, ondanks de vroege bloei en ondanks het feit, dat bij deze proef de financiële resultaten goed waren.

Meerdere proeven met dit gewas zullen zeker gewenst zijn om te zien of er met dit gewas iets bereikt kan worden, b.v. door kruisingen, daar dit ras voor de kas uitstekende eigenschappen bezit.

2. *Gl. communis*.

Dit ras heeft zowel enkele goede als minder goede eigenschappen, waarvan de laatste echter meer op de voorgrond treden.

Een zeer goede eigenschap is o.a. de winterhardheid. Deze eigenschap is niet zozeer uit deze proef gebleken, doch bekend is, dat de kralen bij strenge vorst toch in de grond kunnen overblijven en weer uitlopen. Dit blijkt o.a. uit het feit, dat dit ras als verontreiniging nog steeds in Ixia's wordt aangetroffen op bedrijven, waar dit ras sinds jaren niet meer wordt gekweekt.

Andere goede eigenschappen bleken uit deze proef, n.l. de betrekkelijk vroege bloei, de bloeirijkdom, de gezondheid en de korte oogsttijd.

Het gewas was minder stevig. Een andere slechte eigenschap is de slechte houdbaarheid. De bloemen zijn te spoedig uitgebloeid, wat ernstiger is door het feit, dat slechts een gering aantal bloemen per aar wordt gevormd, n.l. zes, wat voor een gladiool te weinig is.

De overheersende factor is allereerst de kleur, die bij dit ras alles te wensen overlaat, n.l. licht violetrood, welke kleur onder glas lelijk verkleurt. Daar komt nog bij de veel te open bloemvorm, waardoor het lijkt of de bloemblaadjes uit elkaar getrokken zijn.

Misschien dat voor kruisingen dit ras is te gebruiken, doch vooralsnog kunnen we dit ras voor de teelt onder glas niet aanbevelen.

3. Gl. cuspidatus.

Ook reeds een oud ras, dat echter, voor zover we kunnen nagaan, slechts op enkele kwekerijen als bijzonderheid op geringe schaal nog wordt gekweekt.

Dit ras bezit echter eigenschappen, waardoor het m.i. waard is, dit ras nader voor kasteelt te beproeven.

Een bijzonder goede eigenschap is n.l. de prachtige witte kleur met de rose-rode tekening op de bloemblaadjes. Alleen reeds de kleur maakt dit ras tot een bijzonderheid.

Een andere goede eigenschap is de tamelijk vroege bloei, bij deze proef n.l. nog in April, welke bloei door vroeger planten dan 1 December nog wel vervroegd zal kunnen worden. In deze proef was vroeger planten helaas niet mogelijk, doordat de knolletjes te laat ontvangen werden.

Verdere goede eigenschappen zijn de rijke bloei en de korte oogsttijd, n.l. + 9 dagen. Het gewas is tamelijk kort, het blad smal en het gewas tamelijk stevig.

De houdbaarheid was matig. Tenslotte is het aantal bloemen per aar (5) voor een goede gladiool te gering, hoewel dit, doordat de bloemstengel kort is, van minder belang is.

Een ras, dat zeker waard is, op grotere schaal beproefd te worden, terwijl het m.i. tevens zeer goed te gebruiken is voor kruisingen met andere vroeg bloeiende rassen. Voor de practijk echter vooralsnog niet aanbevolen.

4. Gl. nanus hybr. Rose Précose.

Dit ras, dat ook verleden jaar reeds in onze proeven betrokken was en waarbij als voorlopige conclusie werd gezegd: Proefsgewijs aan te bevelen, heeft zich ook dit jaar weer in de eerste plaats laten bewonderen door de prachtige rose kleur met prachtige roserode tekening.

Ook andere goede eigenschappen bezit dit ras, n.l. de betrekkelijk rijke bloei, de zeer korte oogsttijd (vooral als we dit vergelijken met een andere nanus hybr. n.l. Spitfire), de stevigheid en de gezondheid. Ook de houdbaarheid was zeer goed en het aantal bloemen per aar voldoende.

Een nadelige eigenschap is de tamelijk late bloei (hoewel niet later dan Spitfire), welke bloei echter door vroeg planten nog wel is te beïnvloeden.

Een andere nadelige eigenschap is de vatbaarheid voor bladvuur (Heterosporium gracile). De aantasting was echter alleen op het onderste blad waar te nemen. Door het verwijderen van het eerste blad bij de oogst, was aan het gewas praktisch niets meer te zien.

Onze indruk is, dat dit ras een plaats verdient naast de gewaardeerde Spitfire in het sortiment, dat voor kasteelt wordt gebruikt.

Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat dit ras op de veiling steeds werd gekocht door bloemenwinkeliers, die haar in de etalage gebruikten als blikvanger. De prijs was daardoor in verhouding met andere rassen steeds zeer hoog.

5. Gl. byzantinus.

Ook een ras, dat verleden jaar in onze proeven betrokken was en waarvan geconstateerd werd, dat het absoluut een plaats verdient in het sortiment voor de teelt onder glas. Deze conclusie werd na deze proef bevestigd. Vooral geldt dit voor vroege bloei, wanneer er nog geen concurrentie is van andere Gladiolenrassen.

De goede eigenschappen waren ook dit jaar weer de vroege bloei en de zeer korte oogsttijd, de stevigheid en gezondheid. Het aantal bloemstengels per knol was in deze proef gemiddeld één, terwijl daarentegen het aantal bloemen per aar zeer hoog was, n.l. gemiddeld 11.

De planttijd had niet veel invloed op de vroege bloei. Dit bleek ook uit de planttijdenproef, die als resultaat gaf, dat de bloei gelijk plaats had bij plant~~ing~~ing op 1 October en 1 Januari.

De houdbaarheid van de bloem is matig. Dit wordt echter vergoed door het grote aantal bloemen per aar. Deze komen praktisch allemaal uit. Ook de kleur van dit ras is aanbevelenswaardig.

Indien door kruisen een wit ras van deze soort gewonnen zou kunnen worden, zou de toekomst verzekerd zijn.

Onze mening is, dat dit ras veel meer gekweekt zou kunnen worden

voor vroege kasteelt, omdat het door zijn goede eigenschappen boven andere gladiolenrassen uitsteekt.

6. Gl. hybr. Aviatrice.

Zoals reeds bij de opzet is vermeld, is dit ras volgens de praktijk de witte Picardie.

Dit ras bezit inderdaad heel goede eigenschappen, doch niet voor de kas, omdat de bloei veel te laat valt (n.l. van 27 Mei tot 20 Juni), de oogstduur veel te lang is (+ 1 maand) en het gewas veel te hoog wordt voor de teelt onder glas.

Verder was de kleur zeer goed, de bloemen groot, het gewas stevig en gezond, de aar lang en het aantal bloemen per aar groot. Ook de houdbaarheid was goed.

Voor kasteelt niet aan te bevelen.

Conclusie.

Door deze eenvoudige rassenproef is gebleken, dat er gladiolenrassen zijn, die praktisch niet meer in cultuur zijn, doch voor de teelt onder glas bijzondere eigenschappen bezitten, welke we soms tevergeefs zoeken bij de in cultuur zijnde rassen.

Onze mening is, dat in het verleden bij het winnen van nieuwe rassen praktisch niet is gelet op de eigenschappen, welke een ras moet bezitten voor de teelt onder glas.

In de toekomst zal daar meer op gelet moeten worden. Om deze reden werd begonnen met kruisingen om deze bijzondere eigenschappen zo mogelijk met elkaar te verenigen.

Personalia.

De tuinwerkzaamheden werden verricht door T.Dijkhuizen, bloemist-tuinknecht, terwijl de contrôle en de verwerking van de waarnemingen werden verricht door mej. C.Klop, laborante.

Contrôle over het geheel en verslag gemaakt door

Jac.P.v.d.Berg,

Naaldwijk, 1 September 1949.

CH.

Tabel 1.

Rassen	Plant- tijd	Aantal ge- plante knol- len	Opkomst van het gewas	Oogsttijd			Totaal aantal geogoste bloem- stengels	Lengte v/h gewas in cm	Stevig- heid	Aantas- ting door ziekten	Houd- baar- heid	Aantal bloe- men per aar
				Begin	Top	Einde						
1. Gladiolus grandis	15/10	200	begin Nov.	26/3	4/4	6/4	402	75	stevig	gezond	matig	3
2. Gladiolus grandis	15/10	200	begin Nov.	26/3	4/4	8/4	378	75	stevig	gezond	matig	3
3. Gladiolus communis	1/10	150	half Jan.	16/4	22/4	2/5	183	80	tamelijk stevig	gezond	slecht	6
4. Gladiolus communis	1/11	150	begin Febr.	18/4	25/4	2/5	171	77	tamelijk stevig	gezond	slecht	6
5. Gladiolus cuspidatus	1/12	50	Half Jan.	20/4	25/4	29/4	75	55	tamelijk stevig	gezond	matig	5
6. Gl. nanus Rose Précose	1/10	150	begin Dec.	5/5	18/5	23/5	204	102	stevig	Heterosp.	goed	7
7. Gl. nanus Rose Précose	1/11	150	eind Dec.	11/5	16/5	30/5	150	100	stevig	Heterosp.	goed	7
8. Gladiolus byzantinus	1/10	150	begin Jan.	11/4	13/4	22/4	152	97	stevig	gezond	matig	11
9. Gladiolus byzantinus	1/11	150	half Jan.	8/4	13/4	22/4	125	97	stevig	gezond	matig	11
10. Gl. hybr. Aviatrice	15/11	120	begin Maart	27/5	7/6	30/6	120	146	stevig	gezond	goed	12

Volledige oogstlijst.

Datum	Gl. grandis	Gl. grandis	Gl. commu- nis	Gl. commu- nis	Gl. cuspi- datus	Gl. nanus Rose Précose	Gl. nanus Rose Précose	Gl. byzan- tinus	Gl. byzan- tinus	Datum	Gl. hybr. Avia- trice
26/3	7	3	-	-	-	-	-	-	-	27/5	1
28/3	42	31	-	-	-	-	-	-	-	28/5	1
30/3	83	66	-	-	-	-	-	-	-	30/5	-
1/4	118	100	-	-	-	-	+	-	-	31/5	2
4/4	127	134	-	-	-	-	-	-	-	1/6	-
6/4	25	20	-	-	-	-	-	-	-	3/6	3
8/4	-	24	-	-	-	-	-	-	6	4/6	3
11/4	-	-	-	-	-	-	-	4	21	6/6	4
13/4	-	-	-	-	-	-	-	41	30	7/6	8
15/4	-	-	-	-	-	-	-	41	27	8/6	2
16/4	-	-	4	-	-	-	-	14	9	10/6	6
18/4	-	-	20	19	-	-	-	32	22	13/6	7
19/4	-	-	22	10	-	-	-	10	3	14/6	10
20/4	-	-	19	19	5	-	-	4	5	15/6	12
22/4	-	-	44	31	7	-	-	6	2	18/6	22
23/4	-	-	16	12	12	-	-	-	-	20/6	16
25/4	-	-	20	41	27	-	-	-	-	22/6	20
27/4	-	-	19	19	16	-	-	-	-	24/6	1
29/4	-	-	9	7	8	-	-	-	-	27/6	-
30/4	-	-	3	5	-	-	-	-	-	28/6	1
2/5	-	-	7	7	-	-	-	-	-	30/6	1
5/5	-	-	-	-	-	2	-	-	-		
7/5	-	-	-	-	-	2	-	-	-		
9/5	-	-	-	-	-	6	-	-	-		
11/5	-	-	-	-	-	16	4	-	-		
13/5	-	-	-	-	-	37	18	-	-		
14/5	-	-	-	-	-	29	16	-	-		
16/5	-	-	-	-	-	37	50	-	-		
18/5	-	-	-	-	-	57	40	-	-		
20/5	-	-	-	-	-	8	14	-	-		
21/5	-	-	-	-	-	6	-	-	-		
23/5	-	-	-	-	-	4	3	-	-		
24/5	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
25/5	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
27/5	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
28/5	-	-	-	-	-	-	3	-	-		
30/5	-	-	-	-	-	-	1	-	-		